

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)
केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालय

56-57, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-110 058

प्राक्शास्त्री, द्वितीयवर्ष (व्याकरणम्) - प्रथमपत्रम्
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2021-22

पत्रम् - विषयः -
अध्येतुः नाम - पञ्जीकरणसंख्या -
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः -

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम -
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः -
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः -
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः - 100	प्राप्ताङ्काः -

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् -

दिनाङ्कः -

प्राक्शास्त्री, द्वितीयवर्ष (व्याकरणम्) - प्रथमपत्रम्

विषयः - लघुसिद्धान्तकौमुदी (अदादितःसमाप्तिपर्यन्ता) - 100 अङ्काः ।

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति।
अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

अङ्काः 20 x 2 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note - This section contain twenty five questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. श प्रत्ययः कस्मिन् गणे भवति ?
2. जुहोत्यादिभ्यः श्लुः सूत्रस्य कोऽर्थः ?
3. श्यन् विकरणप्रत्ययः कस्मिन् गणे भवति ?
4. रुणद्धि इत्यत्र धातुम् निर्दिशत ।
5. श्रम् विधायकम् सूत्रम् विलिख्य एकमुदाहरणं लिखत ।
6. चुरादिगणस्थधातोः णिच् प्रत्ययः कस्मिन्नर्थे भवति ?
7. हतः इत्यत्र नकारलोपविधायकम् सूत्रम् लेखनीयम् ।
8. शीङ् सार्वधातुके गुणः इत्यस्य कोऽर्थः ?
9. घुमास्थागापाजहातिसां हलि सूत्रोदाहरणं लिखत ।
10. तनोति इत्यत्र धातुविकरणप्रत्ययौ निर्दिशत ।
11. एधि इत्यत्र धि आदेशविधायकम् सूत्रम् लिखत ।
12. दीव्यसि इत्यत्र दिव् धातोः दीर्घः केन भवति ?
13. वध्यात् इत्यत्र वधादेशः केन ?
14. लुङ्सनोर्घस्तृ सूत्रस्य अर्थं लिखन्तु ।
15. क्यच् प्रत्ययविधायकम् सूत्रम् लिखत ।
16. सन्यङोः सूत्रस्य कोऽर्थः ?
17. यङ्लुग्विधायकम् सूत्रम् किम् ?

18. अनुक्ते कर्मणि का विभक्तिः ?
19. कर्मण्यण् सूत्रेण विधीयमानः प्रत्ययः कः ?
20. कर्मणि लकारे सति केन सूत्रेण आत्मनेपदम् क्रियते ?
21. विरमति इत्यत्र परस्मैपदविधायकम् सूत्रम् किम् ?
22. सम्बोधने प्रथमाविधायकम् सूत्रम् किम् ?
23. ग्रामाद्यखञौ सूत्रस्य उदाहरणम् लेखनीयम् ।
24. कर्तृकरणे कृता बहुलम् सूत्रस्य उदाहरणम् किम् ?
25. पाणिपादम् इत्यत्र कः समासः ?

खण्डः – ख

अङ्काः 5 x 8= 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येक प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते ।

Note - This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. षिद्गौरादिभ्यश्च सूत्रम् सोदाहरणं व्याख्यात ।
2. धातोरेकाचो हलादेःक्रियासमभिहारे यङ् सूत्रस्य यथाग्रन्थम् व्याख्या विधेया ।
3. आह , वेत्ति , तुदन्ति एषु द्वयोः रूपसिद्धिः कर्तव्या ।
4. अकरोत् , जघान , अजुहवुः एषु द्वौ प्रयोगौ साधनीयौ ।
5. अचूचुरत , बुभूषति , बोभोति एषु द्वयोः रूपसिद्धिः विधेया ।
6. तव्यत्तव्यानीयरः सूत्रम् सोदाहरणं व्याख्यात ।
7. तस्यापत्यम् सूत्रम् सोदाहरणं स्पष्टयत ।
8. क्यच्प्रत्ययविधायकम् सूत्रम् निर्दिश्य उदाहरणद्वयम् प्रदर्शनीयम् ।

खण्ड: - ग

अङ्का: 2 x 10 = 20

निर्देश: - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येक प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note - This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. णिच्प्रत्ययविधायकम् सूत्रम् प्रतिपाद्य उदाहरणद्वयम् प्रतिपादयत।
2. तत्पुरुषसमासप्रकरणतः सूत्रद्वयम् सोदाहरणं विवेचयत ।
3. कृदन्तप्रकरणात् पञ्च प्रत्ययान् सोदाहरणं प्रदर्शयत ।
4. तद्धितप्रकरणात् पञ्च प्रत्ययान् निरूपयत ।

